

Indsats for arter – midler?

- Mange danske dyrearter er i tilbagegang og der er et åbenlyst videns- og forvaltningsbehov for en række arter.
- Regeringen har i sin handlingsplan fra 2004 lovet forvaltningsplaner for et udvalg af arterne
- Der er gode erfaringer fra samarbejde mellem ministerier, forskere og interesseorganisationer fra tidligere projekter

- Men det økonomiske råderum er ikke tilstede, som følge af begrænsede midler og "kasse-politik". Projekter er afvist trods tilsagn om 50 % privat medfinansiering.

- DN foreslår derfor midler afsat på FL 2010 til "Forvaltning af arter"

- Det synes som en oplagt mulighed at tage udgangspunkt i et bredt konstruktivt samarbejde mellem ministerier og interesseorganisationer, som et forum for en indsats for arterne?

Indsats for arter – midler?

Uddrag af Regeringens "Handlingsplan for biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse i Danmark 2004-2009", afsnit 9:

"Arter hvor en særlig indsats er påkrævet

Biodiversitetskonventionen forpligter til, at arterne og deres genetiske variation skal beskyttes. Bevarelsen af planternes og dyrenes vokse- og levesteder er i den sammenhæng af afgørende vigtighed (...)

Regeringen vil sikre, at der for arter og artsgrupper udvalgt efter en række nærmere fastsatte kriterier baseret på internationale forpligtelser, sjældenhed, økologisk nøglerolle eller væsentlige samfundsmæssige og/eller naturforvaltningsmæssige problemer udarbejdes forvaltningsplaner (...)".

STATUS:

SNS har bebudet forvaltningsplaner for birkemus og flagermusene, der er omfattet af habitatdirektivets skærpede beskyttelse. DN har sammen med forskningsinstitutioner for jagttegnsmidler gennemført det projekt, som har tilvejebragt det faglige grundlag for forvaltningsplanen for birkemus. Status for begge planer ukendt.

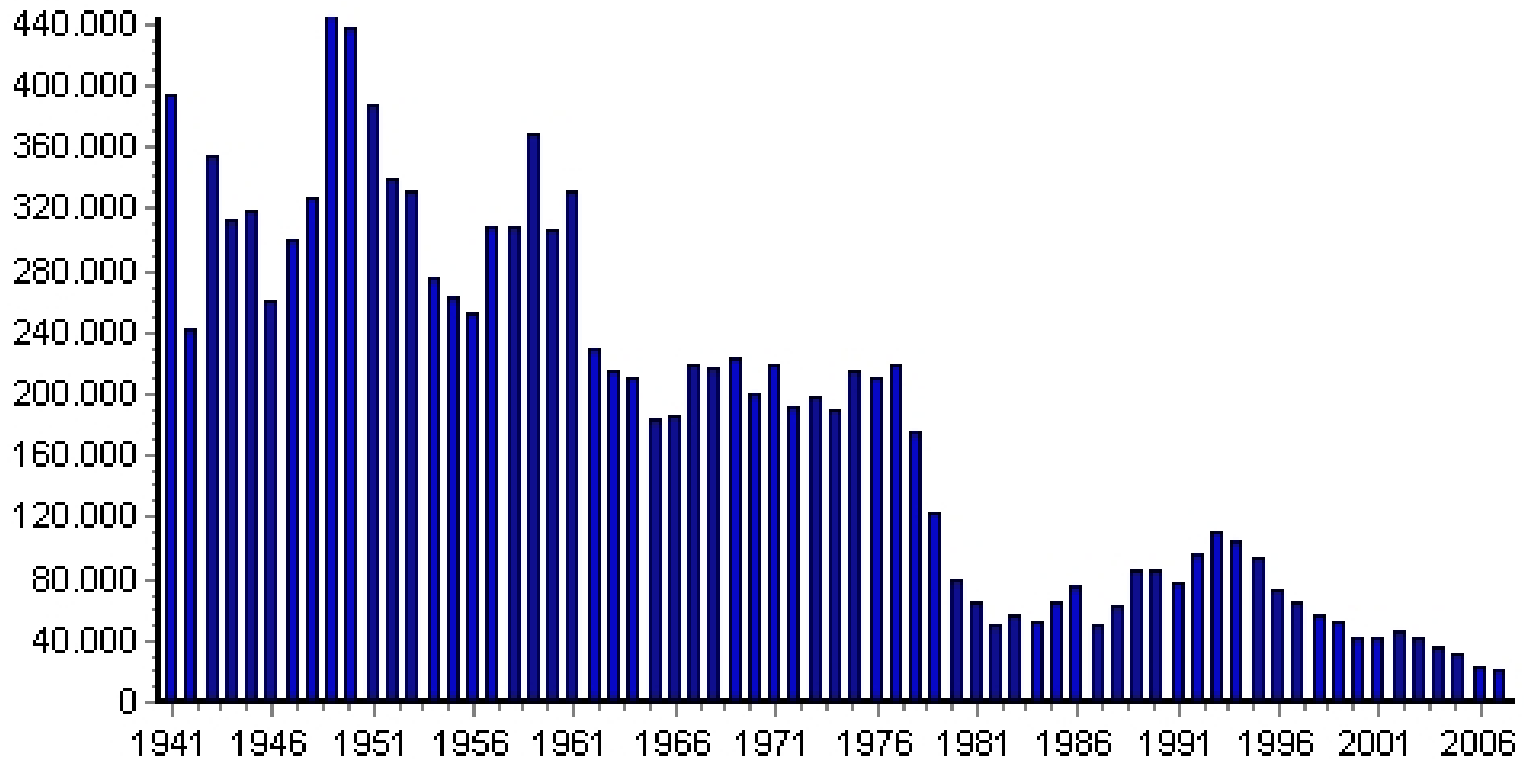
Vildtforvaltningsrådet har den 8. juni besluttet at indstille til miljøministeren at der udarbejdes forvaltningsplaner for agerhøne og hare. Ministerens holdning ukendt.

Der er ifølge SNS ikke jagttegnsmidler til ny projekter frem til 2013.

Indsats for arter – midler?

Eksempel på art i tilbagegang

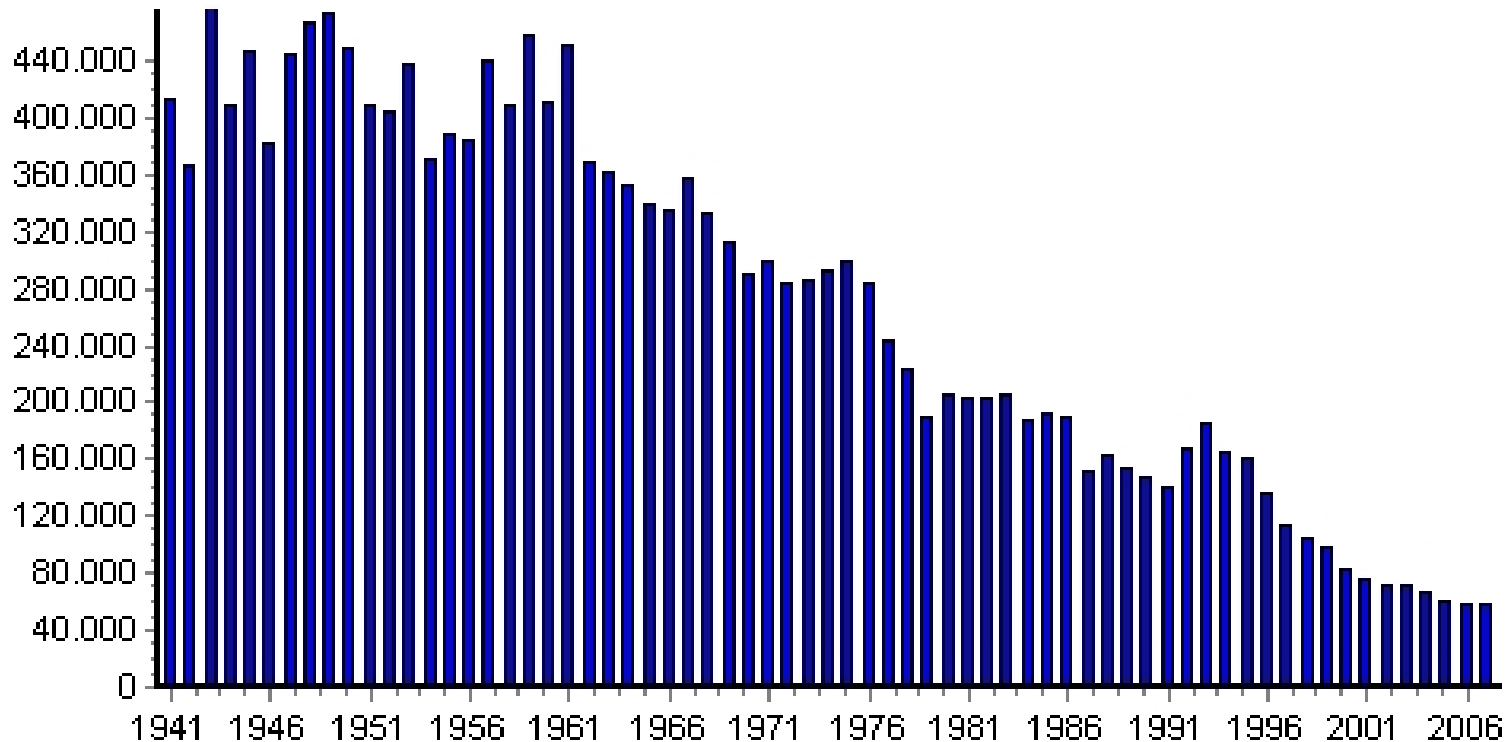
Agerhøne – DMUs vildtudbyttestatistik

Indsats for arter – midler?

Eksempel på art i tilbagegang

Hare – DMUs vildtudbyttestatistik

Indsats for arter – midler?

Eksempler på arter med åbenlyst forvaltnings- og videnbehov

Haren: voldsom tilbagegang

Skovmåren: rødlistet som sjælden

Birkemus: meget sjælden, omfattet af habitatdirektivets artikel 12

Odderen på Sjælland: I fare for at forsvinde. omfattet af habitatdirektivets artikel 12

Agerhønen (voldsom tilbagegang)

Kirkeuglen (rødlistet som truet)

Indsats for arter – midler?

Hvor skal midlerne komme fra?

Miljøministeriet:

- Naturforvaltningsmidlerne? – Rettet mod *område*forvaltning
- Jagttegnsmidlerne? – Ingen midler til projekter frem til 2013 (midlerne øremærkede "Center for vildtskygdomme" frem til 2012 inkl.)
- Grønne Partnerskaber? – Ikke rettet mod videnindsamling eller udarbejdelse af forvaltningsplaner. Projekt for kirkeuglen med store mangler.
- FL 2010 § 3: 855 mill. i 2010 til "Vandrammeindsatsen, pesticid og naturindsatsen & natura 2000".

I ndsats for arter – midler?

Eksempler på afslag:

Miljøministeriets jagttegnsmidler

- Afslag på forvaltningsprojekt for de truede oddere på Sjælland
- Projekt Skovmår II – afslag på opfølgning på tidligere gennemført 100% privat finansieret projekt, *trods tilsagn om 50% privat finansiering*
- Afslag på projekt om registrering af visse arter i det åbne land, *trods tilsagn om 50% privat finansiering*

Alle projekter er udviklet i samarbejde med en videnskabelig institution, behovet dokumenteret og tænkes gennemført i et bredt samarbejde (ikke kun DN).

Indsats for arter – midler?

Fødevarerministeriet

- Projekt Vildt Venlig Høst
Landbruget, jægerne, Dyrenes Beskyttelse og Danmarks Naturfredningsforening foreslog i fællesskab ministeren et projekt udarbejdet af DMU, rettet mod nedbringelse af omfanget af dyr, som dræbes i høstmaskiner. Ca. 15 % af harekillingerne og mange rådyr går til i høstmaskinerne. Et både etisk og biologisk problem. Projekt-omkostning 7 mill.

Ministeren forudsætter i sit svar, at organisationerne medfinansierer.

Indsats for arter – midler?

Hvor skal midlerne komme fra?

Fødevarerministeriet:

- FL 2010 280 mill. til "Randzoner, vådområder og ådale, naturpleje og pesticid-indsats"?
- "Tilskud til natur og miljøprojekter"?
 - 2008 afsat 20 mill.
 - 2009 afsat 11 mill.

Disse midler er rettet mod

- [Planlægning af natur- og miljøprojekter](#)
- [Etablering af græsningsselskaber](#)
- [Ikke produktionsfremmende investeringer](#)
- [Jordfordeling](#)

Indsats for arter – midler?

- Planlægning af natur- og miljøprojekter

”Tilskud til planlægning af natur- og miljøprojekter på landbrugs- og naturarealer kan ydes til planlægning af projekter, hvor ansøger sandsynliggør, at *planlægningen kan danne grundlag for gennemførelse af nedenstående projekttype om ikke-produktionsfremmende investeringer*. Planlægningen skal omfatte et større geografisk sammenhængende område eller andre forhold, der kan medføre en omfattende planlægningsproces. Dette vurderes af FødevarerErhverv”.

Indsats for arter – midler?

- Ikke produktionsfremmende investeringer – Overordnede kriterier

”Tilskud til projekter, der omfatter ikke-produktionsfremmende investeringer i forbindelse med beskyttelse, etablering og genopretning af natur eller miljø på landbrugs- eller naturarealer kan ydes til projekter, som kan bidrage til at gennemføre en eller flere af følgende handlingsplaner og direktiver:

Handlingsplan for biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse i Danmark 2004-2009,

Vandmiljøplan III,

Pesticidhandlingsplan II,

Vandrammedirektivet,

Natura 2000-direktiverne.

Projekterne kan herudover medvirke til at fremme dyrevelfærd for græssende husdyr i natur- og landskabsplejen og medvirke til at fremme offentlighedens adgang op til og inden for projektområderne”.

I teorien vil projekter med relation til ”Handlingsplan for biologisk mangfoldighed” dermed være omfattet. MEN:

Indsats for arter – midler?

- Ikke produktionsfremmende investeringer – specificerede kriterier

”Tilskudsberettigede projektudgifter til ikke-produktionsfremmende investeringer kan omfatte udgifter til:

- investeringer i materiel og til anlægsarbejder, herunder udgifter til at etablere hegn, fangfolde, læfaciliteter, drikkevandsforsyning og fodringsfaciliteter i forbindelse med afgræsning,
- at etablere offentlig adgang op til og inden for projektområdet og parkeringsområde og til at opstille standere med information,
- rydning og restaurering forud for pleje af græs- eller naturarealer,
- konsulentbistand,
- attestation af betalte udgifter og
- projektrapportering”.

Disse kriterier indebærer derfor i praksis absolutte begrænsninger for videnindsamlende- og forvaltningsprojekter. Det er bekræftet af ministeriet.

Indsats for arter – midler?

Finanslov 2010

- Under **MIM** er 28 mill. afsat til "Husdyrgodkendelser mv."
- 148 millioner er til forhandling, men skal rumme "kemikaliehandlingsplan, luftindsats og miljøteknologisk indsats"

28 millioner under MIM tænkes anvendt til husdyrgodkendelser... - Hvor er midlerne til en indsats for arter?

Indsats for arter – midler?

DNs konklusion på situationen:

- Der er ikke aktuelt adgang til midler, som kan udmønte regeringens tilkendegivelse af at ville

sikre, at der for arter og artsgrupper udvalgt efter en række nærmere fastsatte kriterier baseret på internationale forpligtelser, sjældenhed, økologisk nøglerolle eller væsentlige samfundsmæssige og/eller naturforvaltningsmæssige problemer udarbejdes forvaltningsplaner

- Der burde være tværpolitisk opbakning til iværksættelse af projekter for arter i tilbagegang, under et bredt samarbejde mellem interessenter og ministerier?
- Mangel på "kasser" og "kasse-politik" er en barriere for et konstruktivt tværgående samarbejde mellem ministerier og interessenter

Indsats for arter – midler?

FORSLAG

- Der etableres en Pulje på FL 2010 til "Forvaltning af arter"
- Projekterne kunne udmøntes i et tværgående samarbejde mellem ministerierne og interessenterne
- Samarbejdet kunne tage udgangspunkt i hidtidige gode erfaringer fra
 - Projekt birkemus, der har skabt grundlaget for en forvaltning
 - Projektet om odder-eftersøgning på Sjælland, der tilvejebragte den aktuelle viden om bestanden
 - Projekt skovmår
 - og det ny Projekt Kirkeugle

Og det konstruktive samarbejdsfora omkring "Mark-vildt" og vildt venlig høst?

Indsats for arter – midler?

Kilder:

Oplysningerne vedrørende FL 2010 er taget fra miljøministerens talepinde til brug ved møde med bl.a. MPU (j.nr. DEP-0400-00034, 2. september 2009)

Oplysningerne vedrørende tilskud til natur og miljøprojekter under fødevareministeriet er hentet her: http://www.landdistriktsprogram.dk/Hvad_giver_vi_tilskud_til.aspx?ID=39478

Handlingsplan for biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse i Danmark 2004-2009, afsnit 9: <http://www.sns.dk/udgivelser/2004/87-7279-569-7/html/kap09.htm#9.3>